

**Anyagi és szellemi javak migrációja a Kárpát-medencében
V. Nemzetközi Kézműves-ipartörténeti Szimpózium**

Felhívás

Tervezett időpont: 2022. szeptember

A Veszprémi Akadémiai Bizottság Kézművesipar-történeti Munkabizottsága 1980-ban indította útjára a nemzetközi kézművesipar-történeti szimpóziumsorozatot azzal a céllal, hogy a kézművesség-kutatások szemléletmódja közelítsen a gazdaság- és társadalomtörténeti kérdésekhez. A töretlen célt igazolják a részben a szimpóziumok anyagából megjelent, részben egyéb projektek eredményeit bemutató kötetek. A szimpóziumsorozat 2001-ben megszakadt, annak folytatásával szeretnénk a megkezdett munkához, a felvetett szemléletmódhoz való csatlakozásra ösztönözni kutatókat és kutatócsoportokat.

A kézművesiparosok termékeinek és eszközeinek, valamint mesterségbeli tudásuknak „migrációja” folyamatos volt az évszázadok során. Köszönhető ez többek között a különböző népmozgásoknak, a céhlegények vándorlásának, az áru- és szerszámkatalógusok terjesztésének, a vásárok és kiállítások rendezésének, illetve számos további tényezőnek. Ennek vizsgálata minden iparágnál megkerülhetetlen, s szorosan egybefonódik adott korszak társadalom- és gazdaságtörténeti körülményeinek és gazdaságpolitikai döntéseinek elemzésével. A migráció és mobilitás az 1986-ban megrendezett III. Nemzetközi Kézművesipartörténeti Szimpózium egyik résztémája volt, s az 1992-ben megtartott VIII. (hazai) szimpózium is foglalkozott (egyéb témák mellett) a kézműves termékek forgalmával. 2022 őszén a teljes szimpóziumot a szellemi és anyagi javak kézművesiparokban nyomon követhető migrációjának szenteljük, lehetőséget adva az utóbbi harminc év eredményeinek összegzésére, újabb forráscsoportok és megközelítési módok bemutatására, hiszen az utolsó, X. (hazai) szimpózium feladatként jelölte ki a kellőképpen még fel nem tárt források kutatását, a kézművesipar-történet társadalmi és gazdasági hátterének további vizsgálatát (lásd: Szulovszky János szerk.: *Harminc év számvetése. X. Kézművesipartörténeti Szimpózium*. Budapest, 2001. október 29–30. Budapest, 2002). A technológiák megjelenésének / átvételének, átadásának, a termékek kereskedelmének dokumentumai (például katalógusok, hirdetések, árjegyzékek), valamint a migráció újonnan feltárt tárgyi bizonyítékai újabb adatokat nyújtanak a kézműiparok történetéhez. További kérdések lehetnek, hogy mi a szerepe / van-e szerepe / mikortól van szerepe a lokális (esetleg nemzeti) identitásnak adott termék kereskedelmi célú elkészítésekor? Milyen társadalmi, gazdasági folyamatokat, esetleg konfliktusokat generál a befogadó szakmai, illetve lokális közösségekben a termékek és technológiák átvétele? Milyen döntési mechanizmusok és gazdasági folyamatok vezetnek a szellemi és anyagi javak migrációjához, a termékek kereskedelméhez? Hogyan

figyelhető meg a kézműipari tudás vándorlása az iparágak műszavain keresztül, milyen újabb feltárt források szolgálnak ehhez adatokkal?

Várjuk azon kutatási eredményeket a régészet, történettudomány, levéltartudomány és néprajztudomány területéről, melyeknél a vizsgált jelenség, azaz kézművesipari technológia, mester, inas, tudás, eszköz, nyersanyag vagy termék migrációjának kiinduló- vagy célpontja a Kárpát-medencéhez kötődik, illetve a Kárpát-medencén belül történő migrációra szolgál esettanulmányként a középkortól napjainkig. Jelen felhívás korai közzététele elsősorban a kutatási irányokra szeretne hatással lenni, esetleges kutatócsoportok, együttműködések létrejöttét szorgalmazza, továbbá az intenzív kapcsolattartást a Munkabizottság tagjai között. A szimpóziumra való jelentkezés folyamatosan lehetséges. A szervezőbizottság a részletekről és a végleges jelentkezési határidőkről 2022 elején tesz közzé újabb felhívást.

Örömmel fogadjuk a javaslatokat külföldi kutatók meghívására.

A konferencia nyelve angol, elégséges számú jelentkező esetén angol és német. Kérjük, jelezze, melyik nyelven kíván előadni.

Fiatal kutatók fóruma

A szimpóziumok hagyományához híven várjuk azon fiatal kutatókat (mesterszakos hallgatókat és doktoranduszokat), akik szívesen beszámolnának kutatásukról, kutatási eredményükről a nemzetközi grémium előtt. Elvárás, hogy a jelentkezők kutatási témája kézműipar-történeti témájú legyen, ám nem szükséges szorosan kapcsolódnia a konferencia fent megjelölt témájához. A szimpóziumon legfeljebb két fiatal kutató kap lehetőséget a bemutatkozásra. Ezúton kérjük az egyetemi oktatókat, hogy segítsék a kézművesipar-kutatás utánpótlását diákjaik meghívásával.

A részvételi szándékot előzetesen az alábbi címeken lehet jelezni:

Cseh Fruzsina: cseh.fruzsina@btk.mta.hu

Kovács Bence: kovacs.bence@bkt.mta.hu

Budapest, 2021. március 9.

Cseh Fruzsina
MTA VEAB Kézművesipar-történeti Munkabizottság
elnök